

**PLAN RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA
KNJIŽNICA GRADA ZAGREBA
ZA RAZDOBLJE 2026. – 2030.
GENDER EQUALITY PLAN (GEP)**

Knjižnice grada Zagreba
2026.

SADRŽAJ

PRAVNI TEMELJI

I. REPUBLIKA HRVATSKA I EUROPSKA UNIJA

II. OPĆENITE NAPOMENE I TERMINOLOGIJA

III. KGZ I HRVATSKA KNJIŽNIČARSKA ZAJEDNICA

Početno stanje i područja praćenja

Postojeći institucionalni okvir

Područja na koja je Plan usmjeren

IV. RAZVOJ POLITIKA KGZ-a U PODRUČJU RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA

1. Ciljevi

2. Provedba Plana

3. Resursi za provedbu

4. Mjere i aktivnosti

5. Praćenje i izvještavanje

V. ZAKLJUČAK

ZAVRŠNE ODREDBE

Na temelju čl. 33. Statuta Knjižnica grada Zagreba od 13. 5. 2019., Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Knjižnica grada Zagreba od 12. 5. 2023., Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Knjižnica grada Zagreba od 30. 4. 2024., Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Knjižnica grada Zagreba od 11. 9. 2024., Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Knjižnica grada Zagreba od 29. 10. 2025. i članka 11. Zakona o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17), Upravno vijeće Knjižnica grada Zagreba na sjednici održanoj 25.08.2026. donosi

PLAN RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA (GENDER EQUALITY PLAN)

PRAVNI TEMELJI

I. REPUBLIKA HRVATSKA I EUROPSKA UNIJA

Ravnopravnost spolova jedno je od temeljnih načela pravne stečevine Europske unije (dalje u tekstu: EU), a osiguravanje jednakih mogućnosti i suzbijanje diskriminacije na temelju spola sastavni su dio programa i politika Europske unije.

Ravnopravnost spolova također je jedna od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske (dalje u tekstu: RH), kojom se osiguravaju jednaka prava, jednak status i jednake mogućnosti žena i muškaraca u svim područjima javnog i privatnog života.

Zakonom o ravnopravnosti spolova utvrđuju se opće osnove za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova, uređuje zaštita od diskriminacije na temelju spola te stvaranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce.

Jednakost u tom kontekstu podrazumijeva da prava, odgovornosti i mogućnosti ne smiju ovisiti o spolu, već da se interesi, prioriteti i potrebe pojedinca razmatraju i uvažavaju neovisno o spolu.

Knjižnice grada Zagreba (u daljnjem tekstu: KGZ) donose Plan ravnopravnosti spolova za razdoblje 2026. – 2030. godine (u daljnjem tekstu: Plan) radi promicanja ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti te razvoja organizacijske kulture koja prepoznaje i uvažava načela ravnopravnosti spolova u svim područjima djelovanja KGZ-a.

Ravnopravnost spolova u RH ostvaruje se kroz odredbe europskog i nacionalnog zakonodavstva. Pravni poredak EU građanima jamči zaštitu od diskriminacije, među ostalim, u području zapošljavanja i rada, socijalne sigurnosti, pristupa robama i uslugama te drugim područjima obuhvaćenima pravom EU.

Povelja Europske unije o temeljnim pravima zabranjuje diskriminaciju na temelju spola i drugih osobnih obilježja te određuje da ravnopravnost žena i muškaraca mora biti osigurana u svim područjima, uključujući zapošljavanje, rad i plaću.

U europskom strateškom okviru ravnopravnost spolova promiče se kroz politike i mjere kojima se podupiru jednake mogućnosti, suzbijanje rodno uvjetovanog nasilja, ekonomska ravnopravnost te ravnopravno sudjelovanje žena i muškaraca u odlučivanju.

Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) važan je međunarodni dokument za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova.

Pri izradi i provedbi ovog Plana uzimaju se u obzir i Smjernice programa Obzor Europa za planove ravnopravnosti spolova (Horizon Europe Guidance on Gender Equality Plans – GEPs), smjernice Europskog instituta za ravnopravnost spolova (European Institute for Gender Equality – EIGE) te drugi relevantni međunarodni i strukovni dokumenti koji promiču jednak pristup, uključivost i nediskriminaciju u knjižničnoj djelatnosti.

Uz europsko zakonodavstvo, ravnopravnost žena i muškaraca te zaštitu od diskriminacije u RH osiguravaju osobito sljedeći propisi i strateški dokumenti:

- Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14)
- Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine (NN 28/23).
- Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2024. godine (NN 28/23).
- Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17)
- Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12)
- Zakon o radu (NN. 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 64/23)
- Zakon o roditeljskim i roditeljskim potporama (NN 152/22 i 34/25)
- Obiteljski zakon (NN 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 i 156/23)
- Zakon o zaštiti na radu (NN br. 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18)
- Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, 98/19, 114/22 i 36/24).

II. OPĆENITE NAPOMENE I TERMINOLOGIJA

Prema Pojmovniku rodne terminologije prema standardima EU, spol se odnosi na biološke značajke kojima se ljudska bića označavaju kao žene i muškarci, dok se rod odnosi na društveno i kulturno uvjetovane uloge, ponašanja, aktivnosti i obilježja koja određeno društvo smatra primjerenima ženama i muškarcima.

Ravnopravnost spolova podrazumijeva jednaka prava, odgovornosti i mogućnosti žena i muškaraca te jednakost postupanja neovisno o spolu.

U ovom se Planu izraz „ravnopravnost spolova“ koristi kao temeljni naziv područja koje Plan uređuje, dok se pojmovi „rod“, „rodni stereotipi“, „rodno uvjetovano nasilje“ i „nesvjesne rodne pristranosti“ koriste kada to zahtijeva značenje pojedinog područja ili mjere.

III. KGZ I HRVATSKA KNJIŽNIČARSKA ZAJEDNICA

Na dan 30. 6. 2026. u Knjižnicama grada Zagreba utvrđeni su sljedeći relevantni podaci:

- u KGZ-u zaposleno je ukupno 540 osoba, od toga 86 muškaraca i 454 žene
- na radnom mjestu voditelja službi zaposlena su 3 djelatnika, od toga 1 muškarac i 2 žene

- na stručnim knjižničarskim poslovima zaposleno je ukupno 446 djelatnika, od toga 72 muškarca i 374 žene
- na zajedničkim poslovima u Službi financija i računovodstva, Službi pravnih, kadrovskih i općih poslova, Tehničkoj i informatičkoj službi te na poslovima održavanja čistoće prostora zaposlen je ukupno 91 djelatnik, od toga 13 muškaraca i 78 žena
- Stručno vijeće kao kolegijalno tijelo KGZ-a sastoji se od 17 članova, od toga 2 muškarca i 15 žena
- Upravno vijeće sastoji se od 5 članova, od toga 3 muškarca i 2 žene.

Početno stanje i područja praćenja

Navedeni podaci predstavljaju početno stanje za praćenje ravnopravnosti spolova u KGZ-u. Tijekom razdoblja provedbe Plana relevantni podaci razvrstani prema spolu redovito će se prikupljati i analizirati kako bi se omogućilo praćenje stanja i promjena u ostvarivanju ciljeva Plana.

U knjižničarskoj djelatnosti tradicionalno je zastupljen veći broj žena, što se odražava i na spolnu strukturu zaposlenika KGZ-a. Sama brojčana zastupljenost žena i muškaraca nije dovoljna za donošenje zaključaka o postojanju ili nepostojanju neravnopravnosti. Stoga će se, uz ukupnu strukturu zaposlenika prema spolu, pratiti i drugi relevantni pokazatelji, osobito zastupljenost žena i muškaraca u pojedinim skupinama radnih mjesta, na rukovodećim mjestima i u tijelima KGZ-a, kao i drugi podaci relevantni za područja obuhvaćena Planom.

Postojeći institucionalni okvir

Interni akti KGZ-a sadrže odredbe kojima se štite prava zaposlenika, zabranjuju diskriminacija i uznemiravanje te osiguravaju jednake mogućnosti zaposlenicima.

Pravilnikom o radu uređeni su mehanizmi prijave uznemiravanja i spolnog uznemiravanja, a KGZ ima imenovane osobe za primanje i razmatranje pritužbi radnika zbog diskriminacije.

Radni odnos u KGZ-u zasniva se na temelju javnog natječaja radi osiguravanja jednake dostupnosti javne službe, pri čemu se na natječajе mogu javiti osobe oba spola.

Područja na koja je Plan usmjeren

Polazeći od dostupnih podataka, postojećih internih akata, institucionalnih praksi i djelatnosti KGZ-a, Plan je osobito usmjeren na sljedeća područja:

- sustavno praćenje podataka razvrstanih prema spolu
- ravnopravnost u zapošljavanju, profesionalnom razvoju i odlučivanju
- usklađivanje poslovnog i privatnog života
- prevenciju diskriminacije, spolnog uznemiravanja i drugih oblika rodno uvjetovanog nasilja
- podizanje svijesti o ravnopravnosti spolova, rodnim stereotipima i nesvjesnim rodnom pristranostima
- uključivanje načela ravnopravnosti spolova u programe, projekte i druge aktivnosti KGZ-a.

IV. RAZVOJ POLITIKA KGZ-a U PODRUČJU RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA

1. Ciljevi

- promicanje ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti u svim područjima djelovanja KGZ-a
- integriranje načela ravnopravnosti spolova u programe, projekte i druge aktivnosti KGZ-a
- podizanje svijesti zaposlenika i korisnika o ravnopravnosti spolova, rodnim stereotipima, nesvjesnim rodnim pristranostima i diskriminaciji
- osiguravanje jednakih mogućnosti u području zapošljavanja, profesionalnog razvoja i sudjelovanja u odlučivanju
- podupiranje usklađivanja poslovnog i privatnog života zaposlenika u okviru mogućnosti KGZ-a i važećeg zakonodavstva
- prevencija diskriminacije, spolnog uznemiravanja i drugih oblika rodno uvjetovanog nasilja
- suradnja s ustanovama, organizacijama i pojedincima koji djeluju u području ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti.

2. Provedba Plana

Za ostvarivanje ciljeva Plana utvrđuju se mjere i aktivnosti, nositelji provedbe, pokazatelji ostvarenja i rokovi provedbe.

Za koordinaciju provedbe Plana ravnateljica imenuje osobu zaduženu za ravnopravnost spolova iz redova zaposlenika KGZ-a. U provedbi pojedinih mjera i aktivnosti sudjeluju nadležne službe, knjižnice i druge ustrojstvene jedinice KGZ-a, sukladno području njihove nadležnosti.

Osoba za ravnopravnost spolova koordinira provedbu Plana, prati ostvarivanje planiranih aktivnosti i pokazatelja, sudjeluje u prikupljanju i analizi relevantnih podataka, predlaže aktivnosti u području ravnopravnosti spolova te sudjeluje u pripremi godišnjeg izvješća o provedbi Plana.

Za komunikaciju s osobom za ravnopravnost spolova osigurava se posebna adresa elektroničke pošte ors@kgz.hr.

3. Resursi za provedbu

KGZ osigurava odgovarajuće ljudske, organizacijske i, prema potrebi, financijske resurse za provedbu Plana. Aktivnosti se provode korištenjem postojećih stručnih i organizacijskih kapaciteta KGZ-a te, prema potrebi, uključivanjem vanjskih stručnjaka i suradnjom s drugim ustanovama, organizacijama i relevantnim dionicima.

4. Mjere i aktivnosti

Mjera	Aktivnosti	Nositelji provedbe	Pokazatelji	Rok
1. Praćenje stanja ravnopravnosti spolova	Prikupljanje i analiza relevantnih podataka razvrstanih prema spolu; praćenje promjena tijekom razdoblja provedbe Plana.	Osoba za ravnopravnost spolova u suradnji s nadležnim službama.	Prikupljeni i analizirani podaci; izrađen godišnji pregled.	Jednom godišnje
2. Edukacija i podizanje svijesti	Edukacije o ravnopravnosti spolova, nesvjesnim rodnim pristranostima, rodnim stereotipima, seksizmu, diskriminaciji, spolnom uznemiravanju i drugim relevantnim temama.	Osoba za ravnopravnost spolova, nadležne službe i prema potrebi vanjski stručnjaci.	Broj provedenih edukacija; broj sudionika.	Kontinuirano, najmanje jednom godišnje
3. Ravnopravnost u zapošljavanju, profesionalnom razvoju i odlučivanju	Praćenje relevantnih podataka o zapošljavanju, profesionalnom razvoju, rukovodećim mjestima i zastupljenosti u tijelima KGZ-a.	Nadležne službe u suradnji s osobom za ravnopravnost spolova.	Godišnji pregled dostupnih podataka razvrstanih prema spolu.	Jednom godišnje
4. Usklađivanje poslovnog i privatnog života	Informiranje zaposlenika o pravima vezanim uz roditeljski i druge dopuste povezane sa skrbi; informativne i edukativne aktivnosti o usklađivanju poslovnog i privatnog života.	Nadležne službe.	Dostupne informacije zaposlenicima; broj provedenih informativnih i edukativnih aktivnosti.	Kontinuirano
5. Prevencija diskriminacije, spolnog uznemiravanja i rodno uvjetovanog nasilja	Informiranje zaposlenika o zabrani diskriminacije i uznemiravanja, postojećim mehanizmima zaštite i prijave te osobama zaduženima za primanje pritužbi.	Nadležne osobe i službe.	Dostupne informacije o mehanizmima zaštite i prijave; provedene aktivnosti informiranja.	Kontinuirano
6. Integriranje načela ravnopravnosti spolova u programe i projekte KGZ-a	Poticanje uključivanja tema i sadržaja vezanih uz ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti u programe, projekte i druge aktivnosti KGZ-a.	Voditelji i koordinatori programa i projekata.	Broj relevantnih programa, projekata i aktivnosti.	Kontinuirano
7. Komunikacija i vidljivost Plana	Objava Plana i informacija o njegovoj provedbi na mrežnim stranicama KGZ-a; informiranje zaposlenika o Planu i aktivnostima.	Osoba za ravnopravnost spolova i nadležne službe.	Plan javno objavljen; provedeno interno informiranje; objavljene informacije o provedbi.	Kontinuirano

5. Praćenje i izvještavanje

Provedba Plana prati se kontinuirano na temelju utvrđenih pokazatelja. Relevantni podaci razvrstani prema spolu prikupljaju se i analiziraju najmanje jednom godišnje, uz poštovanje Uredbe (EU) 2016/679 (Opća uredba o zaštiti podataka – GDPR), Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18) i drugih propisa kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

O provedbi Plana izrađuje se godišnje izvješće koje sadrži pregled provedenih aktivnosti, ostvarenje pokazatelja i relevantne podatke o stanju ravnopravnosti spolova.

Rezultati praćenja koriste se za procjenu uspješnosti provedbe Plana i planiranje daljnjih aktivnosti. Na temelju rezultata godišnjeg praćenja i utvrđenih potreba, mjere, aktivnosti, pokazatelji i rokovi mogu se tijekom razdoblja provedbe Plana revidirati i dopunjavati.

V. ZAKLJUČAK

Donošenjem i provedbom ovog Plana KGZ potvrđuje svoju opredijeljenost promicanju ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti u svim područjima svojeg djelovanja.

Provedbom utvrđenih mjera i aktivnosti, osiguravanjem potrebnih resursa, redovitim praćenjem pokazatelja, godišnjim izvještavanjem, edukacijom zaposlenika te kontinuiranim unaprjeđivanjem institucionalnih praksi KGZ će sustavno razvijati svoje politike i prakse u području ravnopravnosti spolova.

Plan je razvojni dokument koji se tijekom razdoblja provedbe može prilagođavati utvrđenim potrebama, rezultatima praćenja, promjenama relevantnog zakonodavnog i strateškog okvira te novim spoznajama i okolnostima važnima za ostvarivanje ravnopravnosti spolova.

ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Plan donesen je na sjednici Upravnog vijeća dana 25.08.2026., bit će objavljen na oglasnoj ploči Knjižnice i javno dostupan na mrežnim stranicama Knjižnica grada Zagreba te stupa na snagu osmi dan od dana objave na oglasnoj ploči.

Broj: 742

U Zagrebu, 25.08.2026.

Predsjednica Upravnog vijeća Knjižnica grada Zagreba

Svjetlana Ciglar, viša knjižničarka

Utvrđuje se da je Plan ravnopravnosti spolova objavljen na oglasnoj ploči Ustanove dana 26.08.2026. te je stupio na snagu 04.09.2026.

v.d. ravnatelja Knjižnica grada Zagreba

Iva Lorković, knjižničarka

U Zagrebu, 04.09.2026.

Broj: 742/2